

Ottthon
és

a zöld mezőn.

Gyermekek olvasmánya

MIKSZÁTH KÁLMÁNTÓL.

Bennett H.M.
képeivel.

Budapest,
Ségrády testvérek kiadása.

Ottón
és
az öly mezőn.

NÉGY madárka vagyunk, egy ágot himbálunk,
Csíp! Minden gyereket ide-kiabálunk,
Mert itt kezdődik a gyermekek országa,
Gyönyörű dolgokkal teliden pingálva.

Lapozzatok végig, járjátok be sorba,
Pajtásra bukkantok mindenik bokorba;
Macska, kis nyulacska, fű, fa és virágszál
Mind azzal köszöntnek: «Gyere ide. játszál!»

log

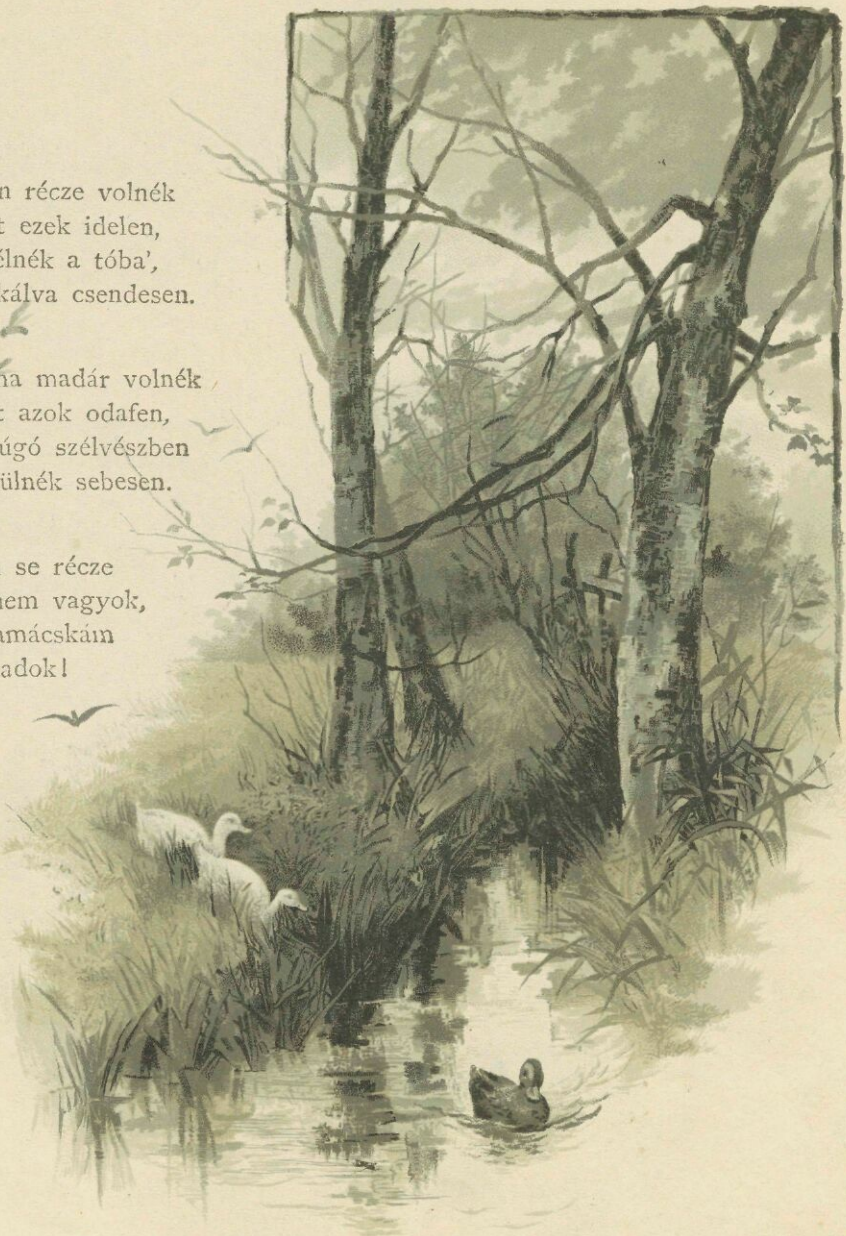
R Magyar Könyvtárak Intézet
No. 641
szám 810
467

V
R. 81.
18. 3.

*H*A én récze volnék
Mint ezek idelen,
Itt élnék a tóba',
Uszkálva csendesen.

És ha madár volnék,
Mint azok odafen,
A zúgó szélvészben
Röpkülnék sebesen.

De mert én se récze
Se madár nem vagyok,
Az édes mamácskám
Ölében maradok!

Otthon
és
a zöld mezőn.

Gyermekek
olvasmánya

Wikszáth Kálmántól.

Bennett H. M.

képeivel.

Otthon és a zöld mezőn;

*F*OPP gyerekek, ki van itt?

Elő, elő apróságok!

Itt vannak a kis pajtások,

Hoztak nektek valamit;

Jöttek sokan egy seregbe,

Nagy vidáman csicseregve.

És hogy jöttek? Nem gyalog,

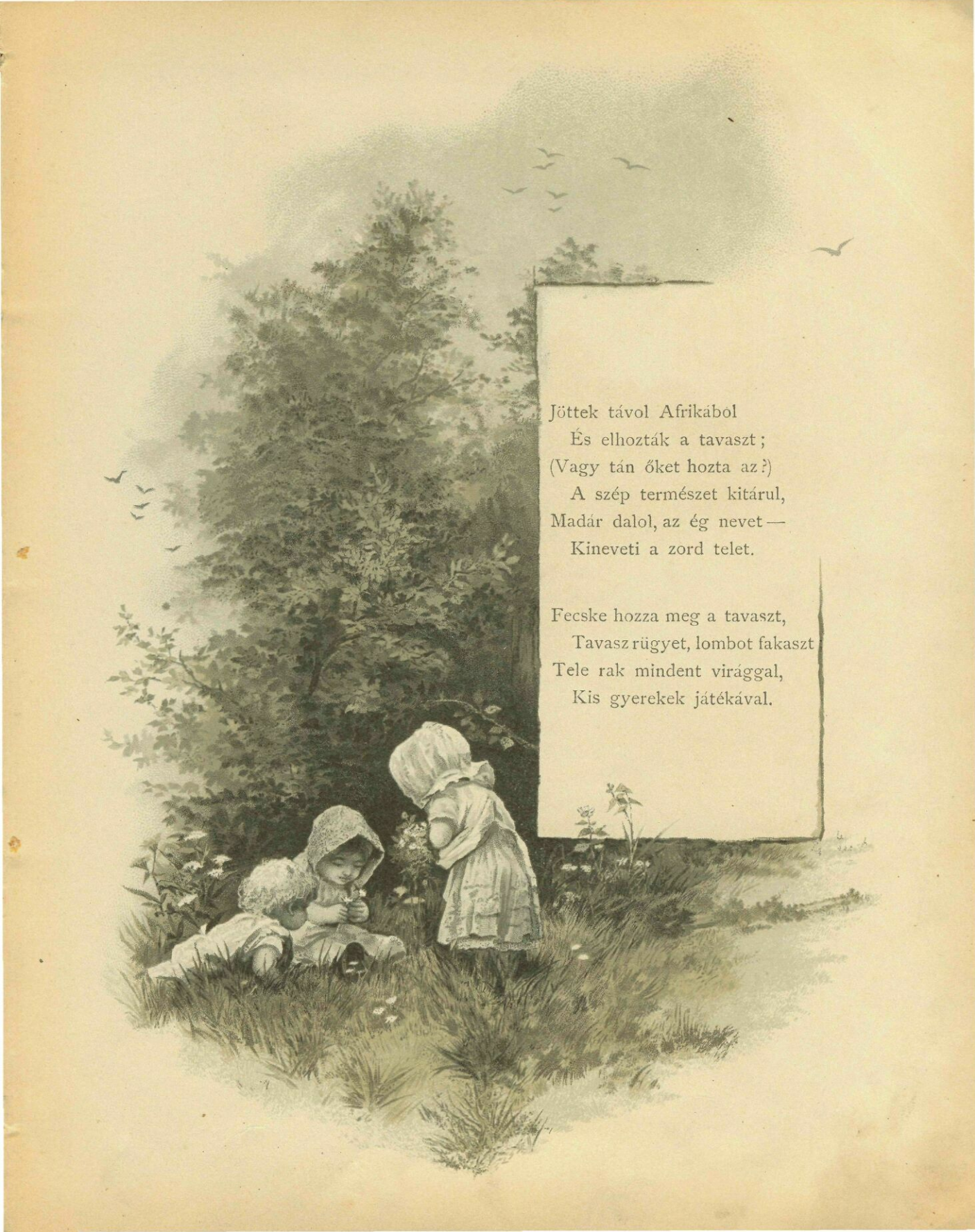
Se lóháton, se szekéren;

De jöttek a levegőben,

Apró vándor szárnyasok;

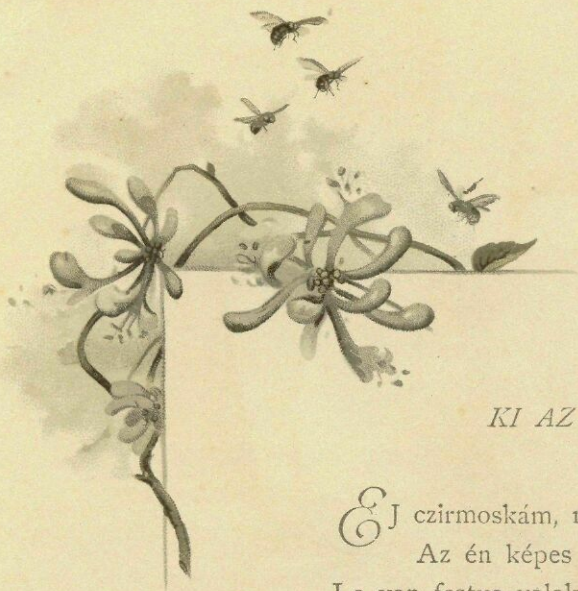
Menjünk és köszöntsük őket,

A szelid, kedves fecskéket.

Jöttek távol Afrikából
És elhozták a tavaszt;
(Vagy tán őket hozta az?)
A szép természet kitárul,
Madar dalol, az ég nevet —
Kineveti a zord telet.

Fecske hozza meg a tavaszt,
Tavaszügyet, lombot fakaszt
Tele rak mindent virággal,
Kis gyerekek játékával.

KI AZ?

ÉJ czirmoskám, nézzen be
Az én képes könyvembe,
Le van festve valaki,
Ki az? no találja ki!

Magaforma a ruhája,
Neki is van bajúszkája;
Tudni szeretném nagyon,
Hogy ki az a kisasszony?

Czirmos belenéz a könyvbe
«Miau — nyávog megfelelő —
Tudod te azt Katicza,
Hogy az is egy kis cicza.»

MIRE A MAMA FÖN.

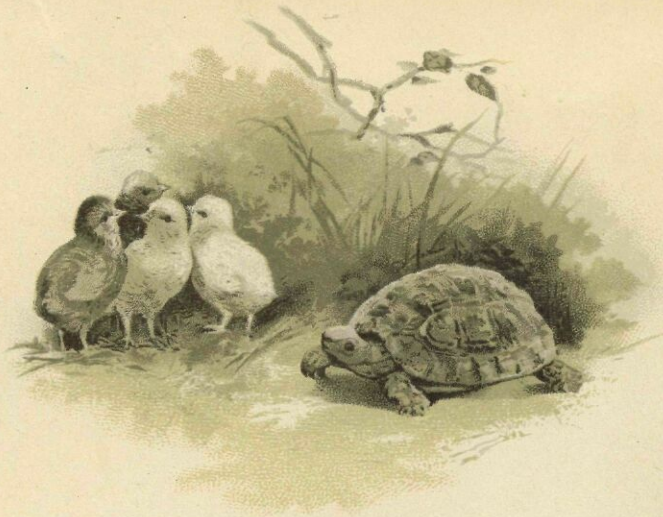
MAMA részére ahogy elment,
Mennyi szép virágot téptem!
De egy tüske, egy csúf tüske
Megakadt a köténykémben.

Lehajló ág megczibálta,
Felborzolta a hajamat;
Jaj, mire a mama megjő,
Rendbe kell hoznom magamat.

Mert ha így lát, lehetséges,
El sem veszi bokrétámat;
Édes arczán egy haragos
Szemrehányó felhő támad:

Hozz tút, fésűt, ruhád tépett,
Hajad borzas elől-hátúl;
Menj a bokrétáddal! Nem kell
Ilyen rendetlen lánykától.

A NÉGY UTAS.

*N*ÉGY mihaszna pelyhes csirke, de milyen parányi!
Most bujtak ki a tojásból, jó hogy tudnak járni.

S uramfia, mit főznek ki, négyen összeállnak,
Hogy azt mondják, elutaznak, világot próbálnak.

Nosza, mihelyt szundikált a kotlós egy nap délben,
Elosonnak, majd elbujnak egy fatörzs tövében.

Hát egyszer csak valakinek közelg az árnyéka,
Megerszeppennek: Jaj ki jön itt? Hát egy teknős béka!

Mond az egyik csirke fennyen: «Ne fussunk, maradjunk,
Bátraknak ha lát azt hiszi, hogy kakasok vagyunk.»

Szól erre a teknős béka: «Jól ösmerlek fattyuk!
Mindenütt keres már kópék a kakas és a tyúk.»

A PRÉDIKÁCIÓ.

HÓ czicza! te gonosz lélek, hol jár az eszed?
Bábum beteg, lázban fekszik s te föl sem veszed.

Az nem szép cziczka, lásd restelem, nincs szived neked,
És amellet csinálod egyre a rossz csinyeket!

Vigyázz, mert verést kapsz, de nem tréfálok, igazán,
Az uj nyakkendőd csokra félrecsúszott ám.

S milyen vizes... huh ez a folt... tej, ha nem csal gyanum;
Te pákosztos voltál megint, nyakkendőd a tanúm.

Igen, nyávoghatsz, hogy «miau, már máskor nem teszem!»
De hiszi a piszi, mert torkosságod szertelen.

Lakolj tehát cziczám, nincs irgalom,
nincs kegyelem.
«Mars a szögletbe!» S odamegy kelletlen,
kénytelen.

De csakhamar megjő cziczának a
bűnbocsánat:
«Elég is volt már, nyujtsd békülésre a
talpacskádat!»

A decorative illustration of a landscape. In the foreground, a dragonfly is perched on a curved stem with several small flowers. The background shows a rolling green landscape with trees and a sky with several birds flying. The style is soft and painterly.

A KEVÉLY ANYA-MACSKA.

*O*LYAN cziczák mint az enyimek,
Az aztán a csuda!
Igy dicsekszik az anya-macska
És fuj mint egy duda:

Olyan cziczák mint piczinyeim,
Az aztán valami
Ezeknek a nyavukolását
Élvezet hallani.

Milyen virgoncza, elevenek;
Ni ez a szürke itt,
Hogy mászik, miglen ez a sárga
Mily szépen kancsalít.

És hogy dorombol tetszetősen,
Hogy szinte gyönyörű . . .
Hopp, hopp! mindjárt megugrik
A feketefejü.

Olyan czicza mint ez a három,
Okos, szófogadó,
Elmondhatom nincs a világon
Hozzájok fogható.

REGGELI.

FUJJAD, fujjad, kis aranyom!
Ugy-e forró? Forró nagyon;
Meg ne égesse szácskádat,
Mert abból oszt' nagy baj támad.

Még félig van a csészében,
Azt előbb megeszszük szépen;
Akkor aztán játszunk, hajra!
Kiszaladunk az udvarra.

Ott a baromfi közt járva,
«Jó reggelt! Aláz' szolgálja!»
Eképen köszöntjük őket,
S megolvassuk a csirkéket.

Egy, kettő, három, négy, öt . . . hét,
Az egyik hiányzik ismét;
Mig ettünk, elveszett addig —
Ejnye no, hol a nyolczadik?
Nézz csak szét . . .

HÁZI ZENE.

M/RAIM, hölgyeim, lépjenek be, tessék!
Ime kezdődik a nagy ünnepélyesség.

Vigasság, hangverseny, brum, drum, brum dobolok,
Ejnye de pompás dob, hogy harsog, hogy morog.

Iluska a széken sípol a fésűvel,
Nem csoda, hogy fésű, fésű dolgot művel.

Mintha az embernek a haját czibálná,
Többet ér ez minden zenélő szerszámnál.

S hogy hiány ne legyen még az énekbe' sem,
A kis Bodri kutya vonít keservesen.

Karmesteri bot is az ő mozgó farka,
Teljes hát a verseny, a mősora tarka.

BÚCSÚ
A MADÁRKÁTÓL.

*R*EDVES jó madarunk immár
Isten veled,
Pizskáld meg csőröddel ezt a
zöld levelet,
Amit a kis Pali tart kalitkád elé,
Fogadd a barátság ezt a kicsiny jelét.

Még most a mienk vagy, de már válunk mingyárt
És röpködhetsz, merre két apró szemed lát:
Mezőkön, erdőkön, felhők közt szabadon,
Örölsz ugy-e kópé, tudjuk, örölsz nagyon.

Pedig fájhatna ám a szíved miattunk,
Betegünk voltál te és épen nem rabunk;
Apácska a mezőn törött szárnynyal talált,
«Elhoztam — így szólt — itt meggyógyul legalább!»

És meg is gyógyultál, nincsen semmi bajod,
Csakhogy a világot innen nem láthatod;
Szűk neked a kalit, szűk neked az ereszt,
De se baj, jön papa és szabadon ereszt.

Magyar Népművelési Intézet
20. 641
szám

EGYEDÜL SÉTÁLNI.

«*ANYAM* — így szól Pali —
Ereszsz ki játszani
S velem a Boriskát
Vigyázok rá meglásd;
Hagyj minket kérlek egyedül menni.
Hisz már nagy vagyok, baj nem lesz, semmi».

Hallgatja a mama
S édesen ránevet:
«Ösmerek egy Palkót,
Ki sok csinyt elkövet;
De jól van kis öreg, add szavadat,
Hogy itthon lesztek egy óra alatt».

Elmentek, futkostak,
Mezón, erdón, réten;
Ezer pajtást leltek
Virágok képében,
De a kis lány egyet sem tépne le,
Míg nem kérdi: «Bátyácskám szabad-e?»

— «Hopp Pali, egy ernyő!
Nézd, milyen szép, piczi!»
Boriska lehajlik
A bábnak viszi.
«Ne tépd le — vág közbe Pali nyomba!
Nem ernyőcske az, de mérges gomba».

Az idő eközben
Nagy hirtelen telik,
Boriska szívesen
Időzne estelig,
De Palkó nem engedte; hazament:
«Az óra eltelt, férfi szava szent».

AZ ÉN KEDVENCZEM.

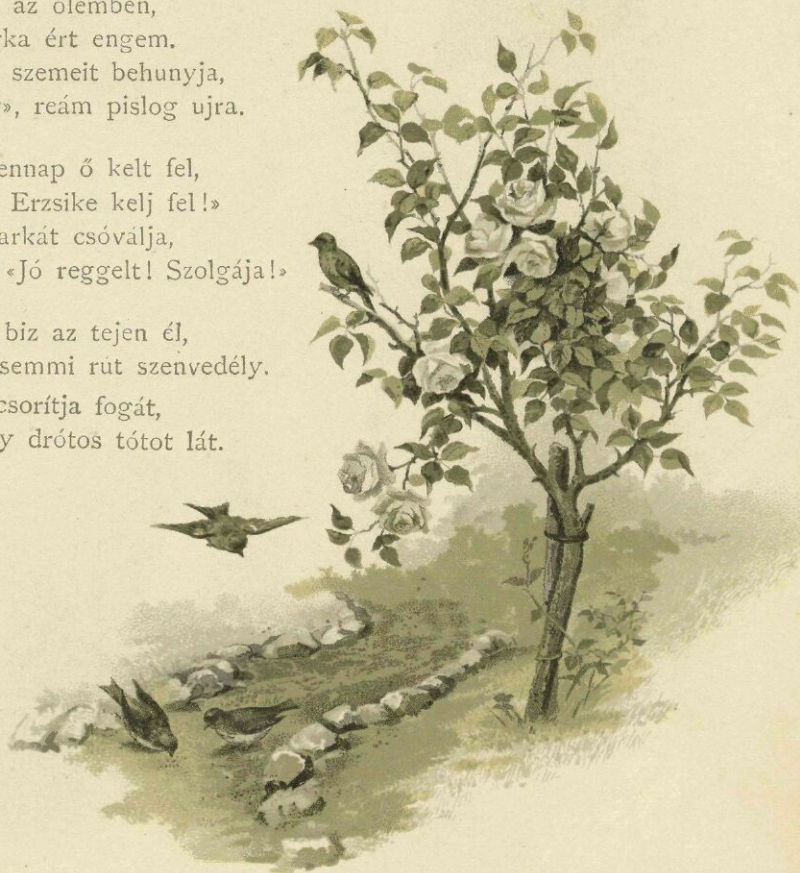
ERZSIKE a nevem, ki vagyok, mi vagyok?
Ennek a kutyának a gazdája vagyok!
Kutyám neve Tarka. Bámuljátok Tarkát,
Lelógó nagy fülét, hosszú lombos farkát.

Szép okos szemeit, négy hajlékony lábát,
Rőtbarsony szőrének csodás finomságát.
Hiszen sok kutya van. Az Hektor, ez Dráva,
De egyik sem hághat ennek a nyomába.

Itt ülök a kordén, Tarka az ölemben,
Beszélgetek vele s a Tarka ért engem.
Ha mondom «aludj el!», szemeit behunyja,
Ha mondom «ébredj fel!», reám pislog újra.

Szelid, engedelmes, mindennap ő kelt fel,
Ajtómon kaparász: «Kis Erzsike kelj fel!»
Ha meglát, vihog és a farkát csóválja,
Mintha mondaná, hogy: «Jó reggelt! Szolgája!»

Együtt reggelizünk. Hát bíz az tejen él,
De nincs is oszt' benne semmi rüt szenvedély.
Legfeljebb némelykor vicsoritja fogát,
Ha szegény házalót, vagy drótos tótöt lát.

A PARTON.

*K*ÉT pajkos lány a kék
Balaton-tó mellett.
A tó partján czipőt
Es harisnyát levet.

A vízbe mennek, jaj!
A víz még pajkosabb —
A partra csap, czipőt
És harisnyát bekap.

Két lány most a parton
Mezitláb kóborol,
Keresi, keresi . . .
Nincs a czipő sehol.

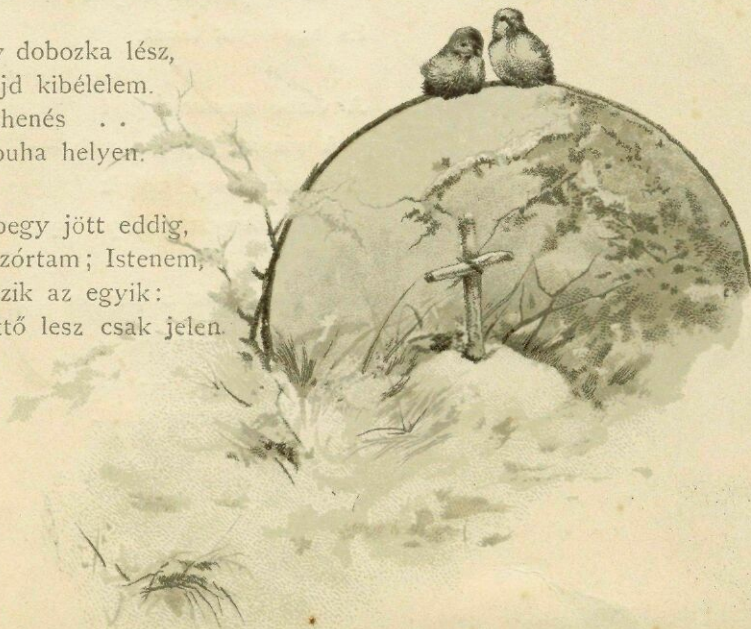
A MEGFAGYOTT MADÁRKA.

SZÉP, szép, de kegyetlen a tél,
Halál jár a fagy képibe;
Szegény madar, mit szenvedtél,
Mig holtan estél le ide

Itt fekszel a hótakarón,
Kis szived nem dobog többé!
De megtaláltunk s jóakarón,
Sirt ásunk a bokrok közzé.

Koporsód egy dobozka lesz,
Gyapottal majd kibélelem.
A túlvilági pihenés . . .
Édesebb ily puha helyen.

Három vörösbegy jött eddig,
Ha morzsát szórtam; Istenem,
A sírban fekszik az egyik:
Most már kettő lesz csak jelen.

AZ ÚJ TESTVÉRKE.

*J*ARTSD hát lejobb kérlek Anna
Hadd lássuk a kis öcsikét,
Jaj de kedves, de aranyos
És a szeme milyen sötét.

Épen ream néz, azt hiszem,
Kuk! édesem! Tekints ide!
Itt van testvéred, Mariska,
Meg a másik a Terike.

Hanem azt fel nem foghatom,
Mikor hozta gólya néni?
Örökké vigyáztam, lestem,
De nem tudtam rajta érni.

Mi az Anna? Már elviszed?
A bölcsőbe vágyik menni?
Míg nem csókoljuk meg előbb,
Abból addig nem lesz semmi.

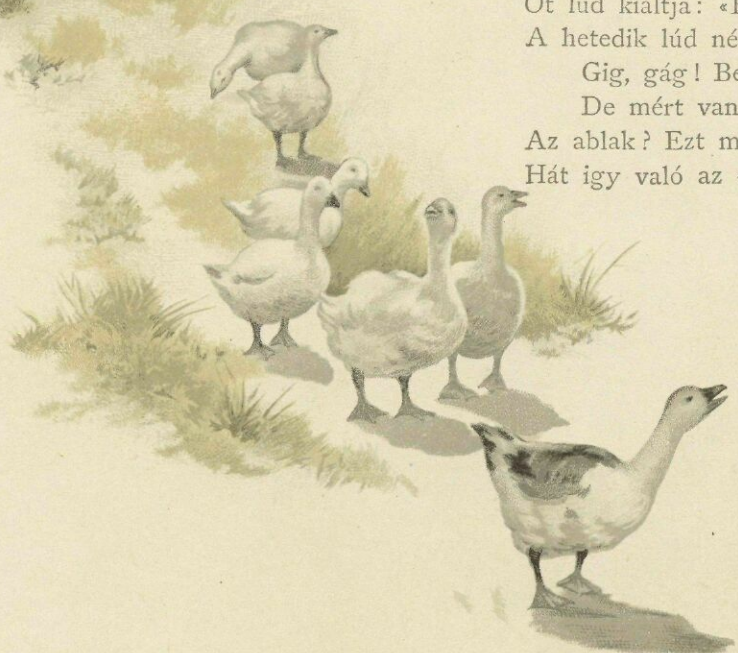

Bl. M. ...

HÉT LÚD.

SZAKADÓ esőben mennek kis diákok,
Hét lúd meg utánok gigeg-gágog.
Mond az egyik: «Ni Gyuri és a Kati!»
Öt lud kiáltja: «Fedél van a fejük felett!»
A hetedik lúd nézi s fölnevet:
Gig, gág! Beh jó fődél! váltig hajtja,
De mért van az ablak rajta?
Az ablak? Ezt majd mama is megkérdi:
Hát így való az ernyőt összetépni?

KÉT KÉP.

RAC SOS ajtó előtt álló
Giget gágot kiabáló
Szürke tollu tudákos lud,
Ajánlj nekem egy kis fiut,
Szókét, szépet, szelidet jót,
Könyvbe lefesteni valót,
Piros legyen az orczája,
Kék legyen a szemepárja.
Mond a lud: Mi sem könnyebb,
Csak menjen egy házzal lejjebb,
Ott az utcán ül egy gyerek,
Mellette két fiók vereb,
Ugy fesse le amint van, sőt
Ne sajnáljon még egy czipőt
A fiucska ballábara
Mégadom a festék árát.
. . . S aztán — mondanék még egyet
Ne tegye le az ecsetet,
Van még egy szép képre tárgya . .
No mi az? Ki nem találja?
Fessen le könyvébe engem,
Ékes, szürke köntösömben,
Amint rácsajtómnál állok
S giget gágot kiabálok
S hogy tudja, aki majd nézi,
Irja alá: «a lud néni».

A LUSTA KERESŐ.

HIÁBA keresem, hiába szagolom,
Hogy hová bujhatott az én kisasszonyom?

Se itt nincs, se ott nincs. No de nem nagy csapás,
Ha én nem találok, hadd találja meg más.

De ha nem találja, én még azt sem bánom,
Jut legalább egy kis délutáni álom.

Rest vagyok untalan futkározni, járni,
Betérek e függöny mögé szundikálni.

S a függönyhöz megy, de uramfia, onnan
Egy «huh!» kiáltással Mari előrohan.

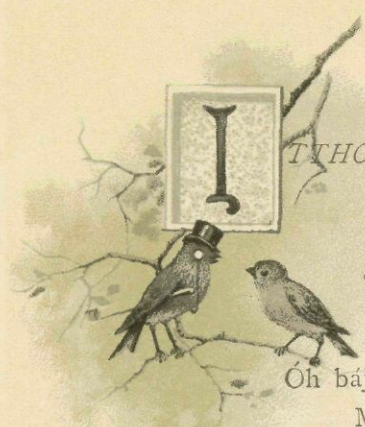

A JÓ BÁRÁNY.

A KIS Mari egyelőre
Kiballagott a mezőre,
S onnan a réten át
A szőlőbe akart menni;
De nem megy ám könnyen semmi —
Nagy akadályt talált.

Bárányok voltak a réten,
Megijedt rettentőképen,
Hogy hátha bántanák.
De így szólott egy bariska:
«Ne félj tőlünk kis Mariska,
Menj békességgel át!»

MADÁR-PÁRBESZÉD.

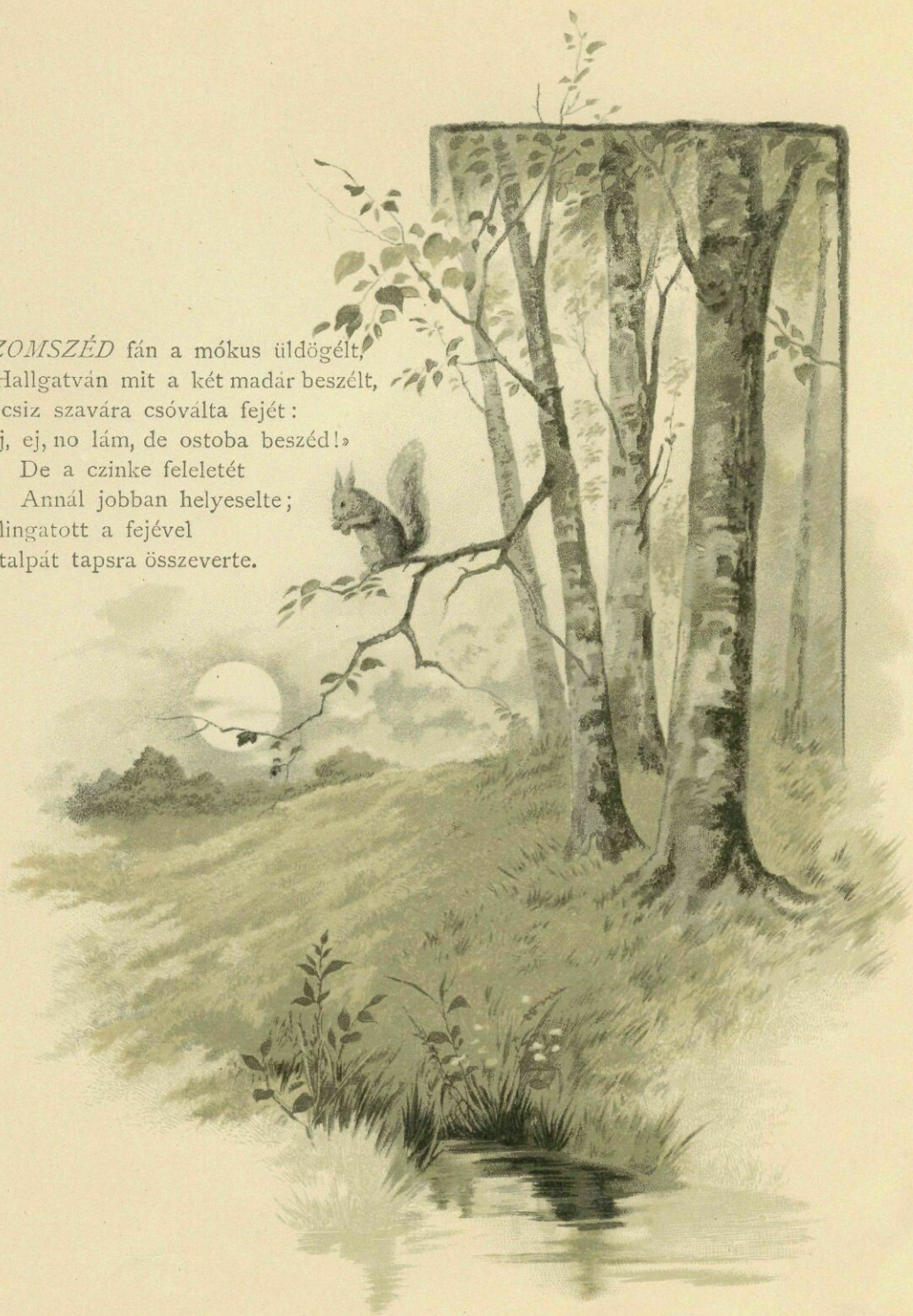
ITTHON van csiz urfi, jó városi alak.
Furcsán néz ki ő nagysága:
Pápaszem szemére vágva
S a fején köcsögkalap.

Óh bájos kisasszony — így szól a czinkéhez
Mesélve utazásait, —
Gyalázatos élet van itt
A városihoz képest.

Milyen szép a város, mennyi pompa, fény,
Hagyja itt az erdőt czinkém!
S jőjjön oda a hol szintén
Ilyen kalap lesz fején.

Köszönöm, köszönöm — felel a czinege,
De szebb a városnál az Isten kék ege,
Mely erdő fáin átragyog,
Én bizony itthon maradok;
Ha ön elmegy, hát inditson,
De engem ne bolonditson.

A SZOMSZÉD fán a mókus üldögélt,
Hallgatván mit a két madár beszélt,
A csiz szavára csóválta fejét:
«Ej, ej, no lám, de ostoba beszéd!»
De a czinke feleletét
Annál jobban helyeselte;
Bólingatott a fejével
S talpát tapsra összeverte.

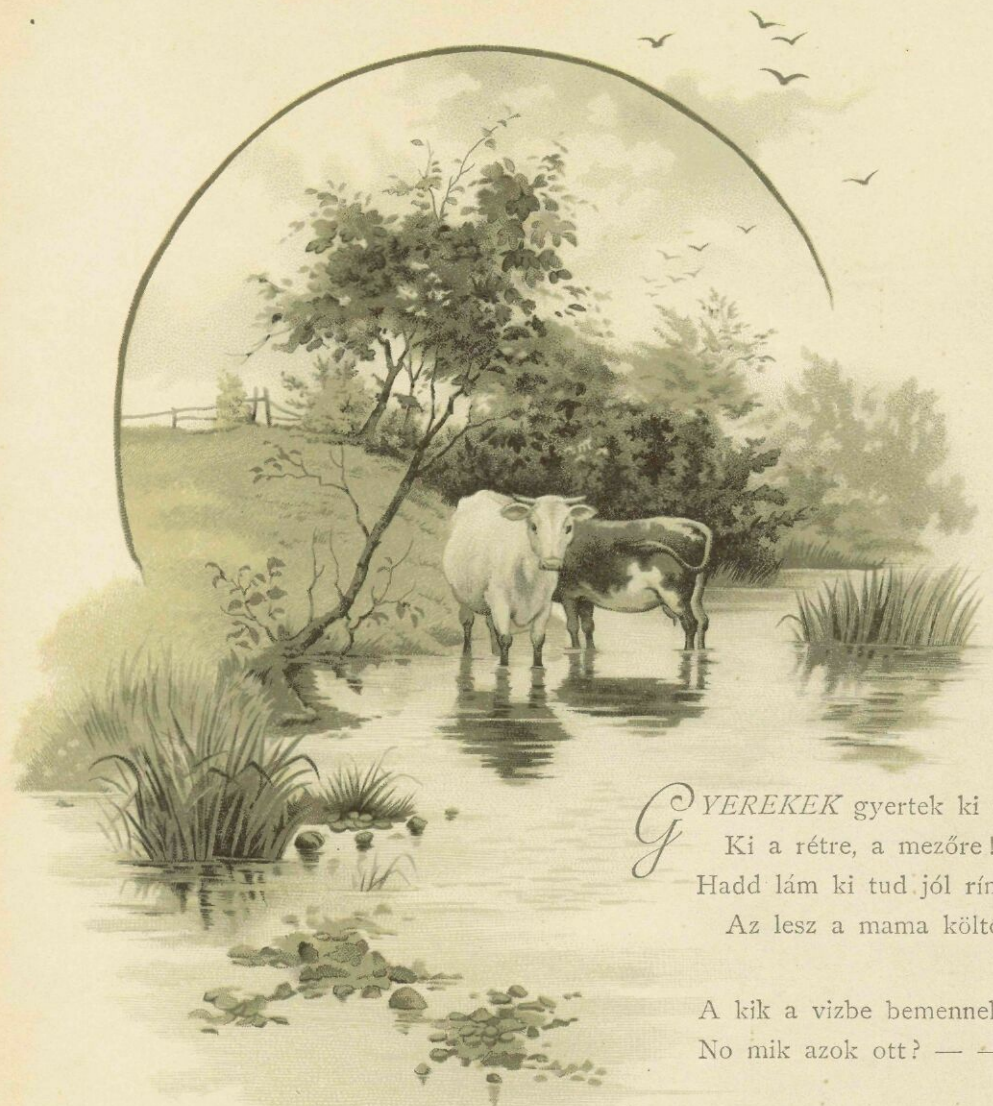
A KIS PIPEREC SINÁLÓ.

*A*ZT sem tudom, hol a fejem,
Annyi a gondom, hogy ezer;
Ruházni a babáimat,
Teher, ámbár édes teher,
Velük alszom, velük járok,
Már két napja varrok rájuk.

Annak czipőt, egy kimenőt,
A másoknak fodros ruhát;
S most kalappal kell meglepnem
Emezt, a harmadik bubát,
A nevenapján holnapután...
Csitt! Csak meg nem hallotta tán?...

*G*YEREKEK gyertek ki velem,
Ki a rétre, a mezőre!
Hadd lám ki tud jól rímelni,
Az lesz a mama költője.

A kik a vízbe bemennek
No mik azok ott? — —

Egyik tarka, másik fehér,
A víz csak a térdükig —

És annak a melyik tarka
Felkunkorodott a — —

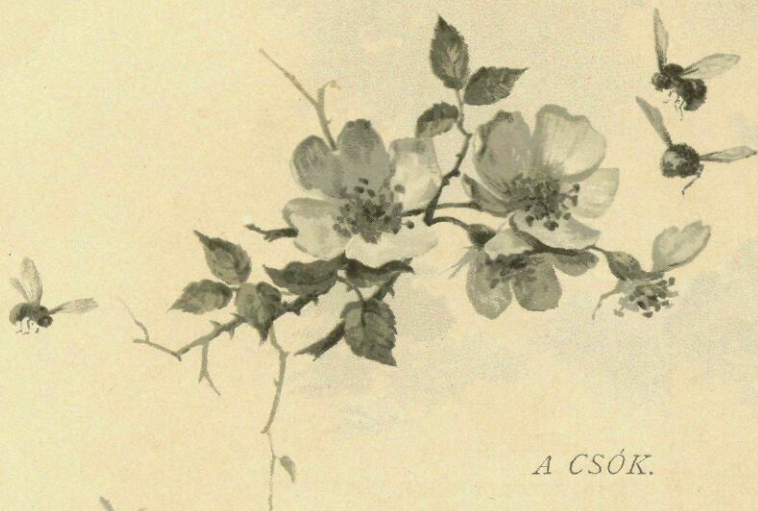
A KIS CZICZA.

*T*EJES kancsók sora körül,
Ha egyedül van, ki örül?
Ki hányja le a fedőket,
S használja a tejfestéket?
Te, te cicza!

Éléskamra ablakán át
Megdézsmálni a kalácskát,
Ki lopózik mindig oda
S annyit fal fel, mint egy duda?
Te, te cicza!

Reggel viz nélkül mosakszik,
Az egérre ki haragszik?
És ki oly vakmerő dőre,
Hogy felmegy a háztetőre?
Te, te cicza!

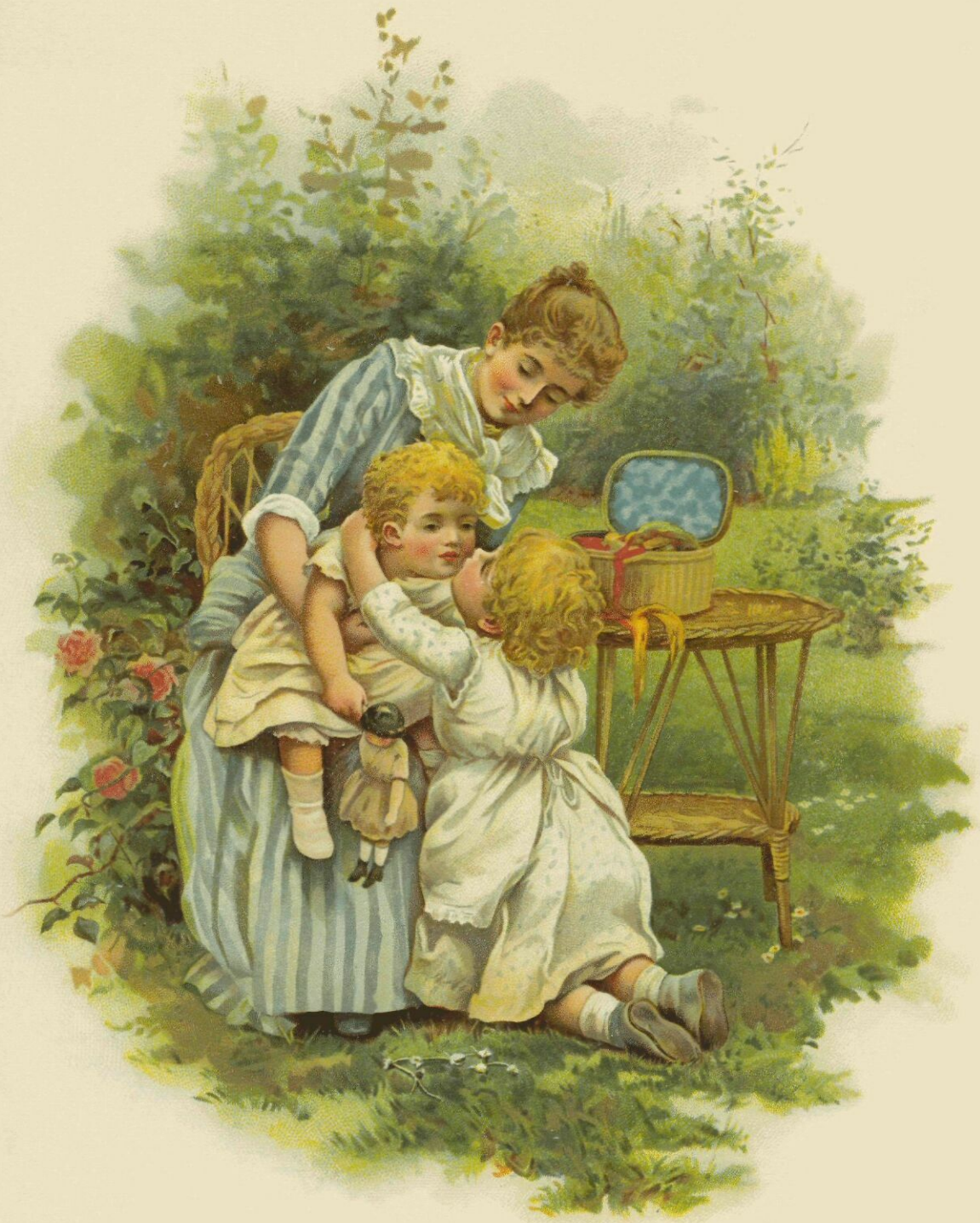
A CSÓK.

ADD, add ide a kis babácskát
Ölembe, majd én ringatom,
Elvettem, de a fa-bubáért
Sirt, sirt a Laczika nagyon.

Hát vissza adtam neki újra,
Hogy szünjön meg a nagy harag,
De a Laczika bosszuálló,
Ha haragszik rug és harap.

Haragudott s mit tegyek most én,
Hogy jóvá hozzam a hibát?
Vegyek valamit? Ejh, legjobb tán,
Ha megcsókolom Laczikát.

Ide nyujtá kis piros arczát,
Már nem volt könnyes a szeme;
Megcsókoltam, körülöleltem
S kész volt a békesség vele.

NYULTÖRTÉNET.

A KÁPOSZTÁSKERT közelében,
Virágos, dús here között
Hat kis nyulacska elbeszélget,
A nyulak élete fölött.

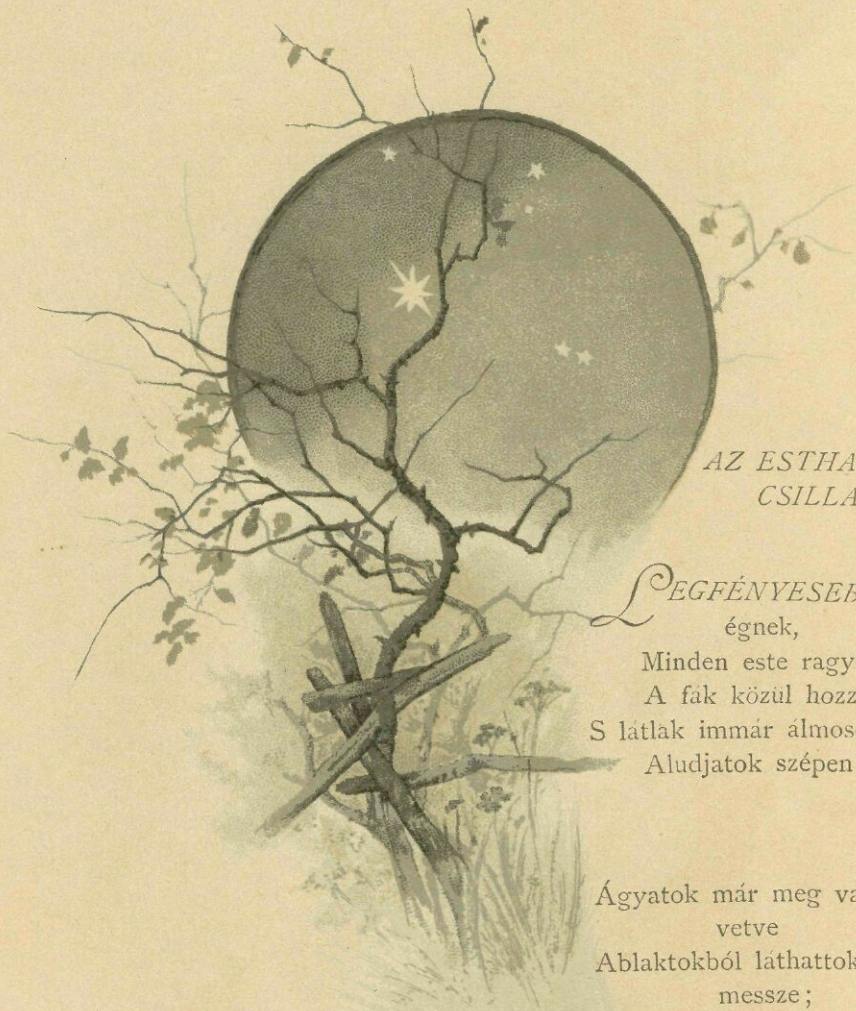
Szólnak virágokról, mezőkről:
«Beh jó a szabad ég alatt!»
De im említik a vadászt is,
S a hatodik nyul megszalad.

Vadász persze nem volt közelben,
Ot nyul tehát bátran marad;
A hatodik, a gyáva kis nyúl
Ijedten rohan ezalatt.

*Q*IRÁGOK közt ül a lányka,
Eljött hozzá két bárányka.
Megállanak a bárányok,
A lányka hosszan néz rájuk.
S így szól félénken hozzájok :
«Ne bántsatok kis bárányok!»

AZ ESTHAIJNALI
CSILLAG.

LEGFÉNYESEBB csillaga az
égen,
Minden este ragyogok az égen,
A fák közül hozzátok benézek
S látlak immár álmosodó félben,
Aludjatok szépen!

Ágyatok már meg van puhán
vetve
Ablaktokból láthattok fenn
messze;
Nézzetek fel hozzám minden este
Álmatokat majd én szövöm össze
Ugyan, hogy szép lesz-e? . .

Budapest,
Légrády testvérek
műintézete.

12

